

ת"פ 26762/03/21 - מדינת ישראל, ע נגד יעקב עברון

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 26762-03-21 מדינת ישראל נ' עברון

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
המאשימה

מדינת ישראל
באמצעות ב"כ היועמ"ש מרשות התחרות
ע"י עוה"ד עופר מעוז, הדס וינוגרד, עדי גנות
ועמירה בורקן

נגד
הנאשמים
יעקב עברון
ע"י עו"ד אריה לוי

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בשלושה אישומים, ובכל אחד מהם בעבירה של **הסדר כובל בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 47(א)(1) בצרוף סעיפים 47א, 4, 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(3) ו-55א(ב) בחוק התחרות הכלכלית, תשמ"ח-1988 (להלן: **חוק התחרות**) - עד לתיקון מס' 21 בחוק קרי עד ליום 10.1.19; ועבירת **הסדר כובל**, לפי סעיף 47(א)(1) בצרוף הסעיפים 4, 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(3) - לאחר תיקון מס' 21 - קרי מיום 10.1.19 ואילך.

באישום הראשון הורשע בעבירה אחת, באישום השני בשתי עבירות ובאישום השלישי בעבירה אחת.

2. על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם עבד בתקופה הרלוונטית לכתב האישום בחברת על-רד הנדסת מעליות בע"מ (להלן: **על-רד**), היה אחראי על כל הצעות המחיר שהוציאה החברה לרבות במכרזים. החל מחודש מאי '16 ועד לסוף התקופה הרלוונטית, הוצג הנאשם בפני עובדי על-רד, לקוחות, ספקים ומתחרים כסמנכ"ל השירות של החברה.

על פי האישום הראשון, החל ממועד שאינו ידוע לפני חודש אוגוסט '13 ועד לפתיחת החקירה הגלויה, היו הנאשם, יעקב גולדמן (להלן: **גולדמן**) ששימש כסמנכ"ל ובעלים של על-רד ומנהל פעיל בה והחברות על-רד וחברת כפיר שהיא חברה בע"מ בעלת רישיון להתקנת מעליות ומתן שירות למעליות, צדדים להסדר לפיו לא יתחרו על לקוחות קיימים אחד של השני למעט מכרזי שירות ממשלתיים ומוסדות ציבור. בחלק ממכרזי השירות התקיים תיאום נקודתי. מנכ"ל חברה כפיר בתקופות הרלוונטיות היו צד להסדר זה. הצדדים גיבשו וביצעו את ההסדר המתואר באמצעות פגישות, שיחות ומסרונים ופעלו לתיאום מחירים והגשת הצעות גיבוי ללקוחות שפנו אליהם, השתמשו במילות קוד ביניהם כדי להסוות את קיומו של ההסדר.

על פי המתואר בעובדות האישום השני, החל ממועד שאינו ידוע לפני חודש פברואר 16' ועד למועד החקירה הגלויה, היו הנאשם, גולדמן, על-רד וחברת אלקטרה (חברה בע"מ בעלת רישיון להתקנה ומתן שירות למעלות), צדדים להסדר כובל לפיו לא יתחרו על לקוחות קיימים אחד של השני למעט מרכזי שירות ממשלתיים ומוסדות ציבור. בחלק ממכרזי השירות התקיים תיאום נקודתי. את ההסדר המתואר ביצעו הצדדים באמצעות פגישות, שיחות, מסרונים והודעות ופעלו לתיאום מחירים והגשת הצעות גיבוי ללקוחות שפנו אליהם והשתמשו במילות קוד כדי להסוות את קיומו של ההסדר.

החל מיוני 18 ועד לחקירה הגלויה, היו הנאשם, גולדמן, על-רד, חב' א. צום מעלות ומנכ"ל צום, צד להסדר לפיו לא יתחרו על לקוחות קיימים האחד של השני. ההסדר גובש ובוצע בפועל באמצעות שיחות, מסרונים והודעות והם פעלו לתיאום מחירים והגשת הצעות גיבוי ללקוחות ולבקשות להצעות מחיר וכן השתמשו הצדדים במילות קוד לשם הסוואת ביצוע ההסדר.

על פי האישום השלישי, במועד שאינו ידוע ולכל המאוחר בפברואר 15' ועד למועד פתיחת החקירה הגלויה, היו הנאשם, גולדמן, על-רד, חב' קונה שהיא חברה בע"מ בעלת רישיון להתקנה ומתן שירות למעלות וכן המנהל הטכני בחב' קונה שהיה מעורב בתמחור ומתן הצעות מחיר בחברה וכן מנהל קשרי לקוחות בקונה, צדדים להסדר לפיו לא יתחרו על לקוחות קיימים אחד של השני למעט מרכזי שירות ממשלתיים ומוסדות ציבור, כאשר לחלק ממכרזי השירות התקיים תאום נקודתי. את ההסדר גיבשו וביצעו באמצעות פגישות, שיחות, מסרונים והודעות, לקידום תיאום מחירים והגשת הצעות גיבוי ללקוחות שפנו אליהם וכן השתמשו פעמים רבות במילות קוד כדי להסוות את קיום ההסדר.

מדובר בהסדר כובל בנסיבות מחמירות בשל חיוניות המוצר, תחכום ההסדר, משכו, היות המעשים שיטתיים ואי הפסקתו ביוזמת הצדדים. במעשיו, הנאשם בהיותו בתפקיד ניהולי היה צד להסדר לפיו הצדדים יימנעו מתחרות על לקוחות קיימים באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות.

3. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, בעקבות הליך גישור, לפיו הודה הנאשם והורשע בעובדות כתב האישום המתוקן, וסוכם כי הצדדים יעזרו במשותף לעונש של 6.5 חודשי מאסר בפועל אשר יינשאו בכליאה ממש, מאסר על תנאי בן 12 חודשים למשך 3 שנים וקנס. הוסכם כי המאשימה תעתור לקנס בסך של 120,000 ₪ וההגנה תטען לקנס בסך של 10,000 ₪.

4. במסגרת הסדר הטיעון הוגש מסמך עובדות מוסכמות, אשר לפיו הנאשם עבד בחברת על-רד שהיא חברה פרטית בענף המעלות, ובשנת 2019 החברה סיפקה שירות לכ-3,600 מעלות, שמרביתן הותקנו על ידי חברות מעלות אחרות. חברת על-רד איננה ספקית בלעדית של חלקי חילוף כלשהם. חברת על-רד פועלת בשוק המעלות בו פועלות גם אלקטרה, קונה, שידלר וכפיר שהן יבואניות בלעדיות למעלות, והיקף תיקי השירות שלהן לשנת 2019 היה בין 5,000 ל-15,000 מעלות לכל חברה. חברת על-רד הלינה בפני רשות התחרות במכתבי תלונה וניהלה תביעות נגד החברות האמורות בהקשר של לקיחת לקוחות ומניעת אספקת חלפים. לנאשם לא צמחה טובת הנאה כספית כתוצאה ממעשיו המפורטים בכתב האישום. חברות מעלות קטנות נוספות פעלו בדומה לפעולותיו של הנאשם, אולם לא הוגש נגדן כתב אישום, לאחר שרשות התחרות קבעה רף מינימלי של 3,000 מעלות בתיק השירות, כתנאי לחקירת החשדות.

הנאשם לחם במלחמת ששת הימים כצנחן וממשחרי ירושלים, לחם בגבעת התחמושת ובבית הספר לשוטרים, ולאחר מכן ברמת הגולן. כמו כן לחם הנאשם במלחמת ההתשה ונפצע פציעה קשה במהלכה. במלחמת יום הכיפורים היה בכוח החלוץ הראשון שחצה את תעלת סואץ. הנאשם נכה צה"ל ובין היתר נכה פוסט טראומטי.

5. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד עופר מעוז, יש לכבד את הסדר הטיעון ולגזור על הנאשם מאסר בפועל, כפי שהוסכם בהסדר הטיעון, וכן קנס ברף הגבוה של הסדר הטיעון. העונש אשר הוסכם בעניינו של הנאשם משקף הן את חומרת העבירה, והן התחשבות משמעותית בהודאתו באשמה, בנסיבותיו האישיות של הנאשם, בעברו הצבאי,

בתרומתו המשמעותית למדינה במערכות ישראל, ובמצבו הבריאותי. הנאשם שיתף פעולה בחקירה ועזר לחשוף את הקרטל, וזו נסיבה משמעותית לקולה. בתיקים דומים הוטלו על נאשמים עונשים חמורים יותר, וקנסות כבדים. אין מקום להשוות בין הקנס שיש להטיל על הנאשם לבין מעורבים אחרים בפרשה, אשר הורשעו בעבירות קלות יותר.

6. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד אריה לוי, הנאשם לחם במלחמת ששת הימים, בקרבות הגבורה בגבעת התחמושת, והסתער אל מול פני המוות. הוא לחם במלחמת ההתשה, ובמלחמת יום הכיפורים לחם עם חבריו הצנחנים בצליחת תעלת סואץ. הוא אף נפצע במלחמה. המדינה חבה לו חוב גדול בשל גבורתו במערכות ישראל. כיום מצבו הרפואי מורכב, וכניסתו לכלא עלולה לסכן את חייו. הוא מוכר כנכה צה"ל עם פוסט טראומה. אילו היה מבצע את אותן עבירות בחברה קטנה יותר, כפי שאירע לגבי אדם אחר בפרשה, הרי שכלל לא היה מוגש נגדו כתב האישום. היה מצופה ממדינת ישראל לעמוד לצדו ביום פקודה, ולא לעמוד על מאסרו. לנאשם היה צידוק במעשיו, בשל התנהלותן של החברות האחרות, אשר מנעו מחברת על-רד קבלת חלפים. חברת על-רד היא חברה קטנה ביחס למתחרותיה, והשוק כלל לא ניזוק ממעשי הנאשם. הנאשם היה שכיר בחברה, ולא זכה בשום טובת הנאה כספית כתוצאה ממעשיו. בנסיבות אלה, ראוי להקל עמו, ואף להורות על קבלת תסקיר שירות המבחן בטרם גזירת הדין. בנוגע לקנס, יש להסתפק בקנס המזערי שנקבע בהסדר הטיעון, לאור תרומתו של הנאשם למדינה, ולאור מצבו הכלכלי.

7. הנאשם בדבריו הסביר כי הוא פעל במעשיו ממניעים ראויים, ובמטרה לסייע ללקוחות החברה שנזקקו לתיקון המעליות. הוא תיאר את התנהלותו הראויה בתחום תיקון המעליות.

דין והכרעה

8. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, סבורני כי הסדר הטיעון ראוי ומאוזן ויש לכבדו. הסדר הטיעון מגלם ברכיב המאסר בפועל בכליאה ממש את האינטרס הציבורי בדבר הטלת עונשים הולמים ומרתיעים בעבירות של הגבלים עסקיים. הוא עולה בקנה אחד עם קביעותי העקרוניות של בית-המשפט העליון בע"פ 4611/21 כהן נ' מדינת ישראל (21.1.23), שלפיהם עונשי מאסר בפועל "גם מתיישבים עם אמירות בשורה של פסקי דין בדבר מגמת ההחמרה בענישה בעבירות כלכליות ובהן עבירות הגבלים עסקיים, כאשר בית משפט זה הוסיף וציין כי מגמה זו ראוי לה שתיושם בהדרגתיות. עוד נקבע שכלל וכדי לחזק את המסר ההרתעתי, שומה על עונש המאסר בפועל להתבצע מאחורי סורג ובריח".

מנגד, בתקופת המאסר הקצרה, מגלם הסדר הטיעון את ההתחשבות בנסיבות האישיות החריגות של הנאשם, גילם המתקדם (בן 78), תרומתו למדינה בשירותו הצבאי כלוחם במערכות ישראל החל ממלחמת ששת הימים שבה לחם בקרב המפורסם בגבעת התחמושת ונמנה על משחררי ירושלים, דרך מלחמת ההתשה וכלה במלחמת יום הכיפורים שם לחם עם חבריו הצנחנים בכוח החלוץ אשר חצה את תעלת סואץ. הנאשם אף נפצע קשה במהלך שירותו הצבאי. מדובר בתרומה חריגה וחשובה לביטחון המדינה. כפי שטען ב"כ הנאשם, מדינת ישראל חבה לנאשם חוב מוסרי בשל כך. הנאשם הוא אדם מבוגר, בעל רקע נורמטיבי, עתיר זכויות, אשר ללא ספק עונש מאסר יקשה עליו עד מאוד, גם בשל מצבו הבריאותי המורכב. עוד יש לתת משקל משמעותי לכך שהנאשם הודה באשמה ונטל אחריות למעשיו, וכן הודה כבר בחקירותיו ברשות התחרות, שיתף פעולה באופן מלא בחקירתו, ותרם לחשיפת הקרטל.

לכאורה, לאור תקופת המאסר הקצרה שעליה הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון (6.5 חודשי מאסר בפועל), ניתן היה לסבור כי היה מקום להעדיף הטלת עונש של עבודות שירות, לרבות לתקופה ארוכה יותר של 9 חודשים. ברם, בנסיבות תיק זה, הסדר הטיעון אשר כולל עונש מאסר בפועל, בכליאה, לתקופה קצרה, מעביר לציבור מסר הרתעתי צלול וברור בדבר החומרה של עבירת ההסדר הכובל, ובכך מאזן כראוי בין האינטרס הציבורי לבין ההתחשבות במצבו של הנאשם.

בכל הנוגע לקנס, סבורני כי יש לקבוע את עונש הקנס בחלקו הנמוך יחסית של הטווח שעליו הסכימו הצדדים, תוך התחשבות מחד גיסא בחומרת העבירות שהן עבירות על רקע כלכלי-עסקי (הגם שלא צמחה לנאשם טובת הנאה ישירה מהעבירות) ובהיקף ההסדר הכובל, ומאידך גיסא בתרומתו למדינה, במצבו הכלכלי של הנאשם, במצבו הבריאותי, בגילו המתקדם, בהודאתו, ובעונש המאסר שמוטל עליו. נתתי דעתי גם לקנסות שהוטלו על נאשמים אחרים בפרשה זו, הגם שהם הורשעו בעבירות קלות יותר.

נתתי דעתי אף לכך שבנוגע לחברה אחרת, אשר היקף פעילותה קטן במידת מה מזו של חברת על-רד שבה עבד הנאשם, בגין מעשים דומים, המעורבים במעשים כלל לא הועמדו לדין, משיקולי מדיניות של המאשימה.

9. אשר על-כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **6.5 חודשי מאסר בפועל**, לנשיאה בכליאה.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום עבירת הסדר כובל.
- ג. קנס כספי בסך של 40,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-12 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.6.23. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר הדירים ביום 1.9.23 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון וגזר הדין. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 074-7831077, 074-7831078.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ח שבט תשפ"ג, 09 פברואר 2023, בנוכחות הצדדים.